

ZASADY I PROCEDURY

NORWESKIEGO MECHANIZMU FINANSOWEGO 2004-2009

przyjęte przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych w dniu 2.07.2004, zgodnie z art. 8 Umowy z dnia 14.10.2003 pomiędzy Królestwem Norwegii i Wspólnotą Europejską dotyczącą Norweskiego Mechanizmu Finansowego, z późniejszymi zmianami z dnia 19.07.2005 i z dnia 26.03. 2007

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
1.1. Zakres	4
1.2. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Biuro Mechanizmów Finansowych	4
1.3. Koordynacja z Mechanizmem Finansowym EOG	4
1.4. Krajowy Punkt Kontaktowy	4
1.5. Memorandum of Understanding	4
1.6. Odpowiedzialność	5
1.7. Prawo właściwe i jurysdykcja	5
1.8. Ramy czasowe i terminy	5
1.8.1. Zobowiązania	5
1.8.2. Składanie wniosków	5
1.8.3. Zwolnienie ze zobowiązań	5
1.9. Ramy finansowe	6
1.10. Koszty zarządzania	7
1.11. Określone koszty zarządzania w Państwie - Beneficjencie	7
2. Typy projektów	8
2.1. Obszary priorytetowe	8
2.2. Typy projektów	8
2.2.1. Pojedyncze projekty	8
2.2.2. Programy	9
2.2.3. Specyficzne formy pomocy	9
2.2.3.1. Granty blokowe	9
2.2.3.2. Fundusz kapitału początkowego	10
2.2.3.3. Fundusz dla organizacji pozarządowych	10
3. Wydatki i finansowanie	11
3.1. Kwalifikowalność wydatków	11
3.1.1. Dodatkowe korzyści	11
3.1.2. Początkowa data kwalifikowalności wydatków	11
3.1.3. Końcowa data kwalifikowalności wydatków	11
3.1.4. Podatek VAT oraz inne podatki i opłaty	11
3.1.5. Szczegółowe warunki dotyczące kwalifikowalności	12
3.2. Wysokość wsparcia i współfinansowanie	12
3.2.1. Poziomy współfinansowania	12
3.2.2. Projekty generujące dochody	12

3.2.3. Zastosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”	12
3.3. Przekroczenie kosztów oraz oszczędności	13
4. Procedury wnioskowania.....	14
4.1. Wnioskodawcy	14
4.2. Ogłoszenie możliwości ubiegania się o środki w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego.....	14
4.3. Język	14
4.4. Wniosek i jego ocena w Państwie - Beneficjencie.....	14
4.5. Ocena dokonywana przez BMF w oparciu o kryteria formalne i merytoryczne.....	14
4.6. Sprawdzanie projektu przez Komisję.....	15
4.7. Decyzja Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych	15
4.8. Umowa finansowa	16
5. Wdrażanie	16
5.1. Raportowanie i monitoring.....	16
5.2. Zewnętrzny monitoring wykonywany przez BMF.....	16
5.3. Wydatkowanie	16
5.4. Promocja	17
6. Audyt i kontrola finansowa	18
6.1. Przejrzystość i dokumentacja dowodowa	18
6.2. Kontrola finansowa, audyt i działania zapobiegające oszustwom..	18
podejmowane przez Państwo -Beneficjenta.....	18
6.3. Biuro Norweskiego Audytora Generalnego.....	19
6.4. Audyty i inspekcje organizowane przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych	19
7. Zakończenie projektów.....	20
7.1. Zakończenie projektów	20
7.2. Ewaluacja ex-post	20
7.3. Inne obowiązki po zakończeniu projektu.....	20

1. Wprowadzenie

1.1. Zakres

Zasady i procedury wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego (zwane dalej Zasadami i Procedurami) zostały przyjęte zgodnie z Artykułem 8 Umowy z dnia 14.10.2003 pomiędzy Królestwem Norwegii (zwanym dalej Norwegią) i Wspólnotą Europejską dotyczącej Norweskiego Mechanizmu Finansowego (zwanej dalej Umową).

Zasady i Procedury mogą być zmieniane decyzją Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych przyjmie dodatkowe wytyczne odnoszące się do niniejszych Zasad i Procedur.

1.2. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Biuro Mechanizmów Finansowych

Norweskim Mechanizmem Finansowym zarządza Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które podejmuje decyzję o przyznaniu pomocy finansowej.

Biuro Mechanizmów Finansowych (dalej zwane BMF) wspiera Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. BMF jest odpowiedzialne za wdrażanie Norweskiego Mechanizmu Finansowego, oraz pełni funkcję punktu kontaktowego.

1.3. Koordynacja z Mechanizmem Finansowym EOG

Każde Państwo-Beneficjent i BMF powinny ściśle koordynować wykorzystanie środków finansowych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego ze środkami finansowymi w ramach Mechanizmu Finansowego EOG.

1.4. Krajowy Punkt Kontaktowy

Krajowy Punkt Kontaktowy ponosi ogólną odpowiedzialność za zarządzanie działaniami realizowanymi w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego w Państwie - Beneficjencie, ponadto pełni funkcję punktu kontaktowego. Odpowiada również za identyfikację, planowanie, wdrażanie i monitorowanie projektów, jak też wykorzystanie środków w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

1.5. Memorandum of Understanding

W celu zapewnienia efektywnego wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego, pomiędzy Norwegią i każdym Państwem-Beneficjentem będzie zawarte Memorandum of Understanding (MoU). MoU winno m.in.:

- wymieniać najważniejsze obszary priorytetowe przedstawione w podstawach programowych,

- ustanawiać specyficzne formy pomocy,
- określać ramy systemu wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego w Państwie - Beneficjencie oraz
- ustalać ramy współpracy.

1.6. Odpowiedzialność

Odpowiedzialność Norwegii, odnośnie do Norweskiego Mechanizmu Finansowego, jest ograniczona do dostarczenia środków finansowych na wsparcie projektów, zgodnie z podpisanymi umowami finansowymi.

Norwegia ani BMF nie ponoszą odpowiedzialności przed Państwem-Beneficjentem, wnioskodawcami, operatorami i innymi stronami.

1.7. Prawo właściwe i jurysdykcja

Współpracę pomiędzy Norweskim Mechanizmem Finansowym i Państwami – Beneficjentami reguluje prawodawstwo Królestwa Norwegii.

Wszelkie spory wynikłe z tej współpracy, jeśli nie mogą być rozwiązane polubownie, będą rozstrzygane przez Sąd Okręgowy w Oslo.

Norweski Mechanizm Finansowy może domagać się wykonania orzeczenia sądu lub nakazu sądowego w każdym sądzie lub odpowiedniej instytucji na terenie Państwa - Beneficjenta lub w innym państwie, w którym Państwo - Beneficjent ma swoje przedstawicielstwo.

Państwo - Beneficjent umocuje Krajowy Punkt Kontaktowy do występowania w sprawach w jego imieniu.

1.8. Ramy czasowe i terminy

Terminy przedstawione poniżej są terminami końcowymi i odnoszą się do wszystkich typów projektów. Instytucje odpowiedzialne za wdrażanie specyficznych typów pomocy lub programów winny stosować się do tych samych terminów.

1.8.1. Zobowiązania

Zgodnie z Artykułem 2 Umowy, zobowiązania w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego będą udzielane w okresie od 1 maja 2004 r. do 30 kwietnia 2009 r. (dalej zwanego *okresem zobowiązań*). Żadne zobowiązania nie mogą być zaciągane po 30 kwietnia 2009 r.

1.8.2. Składanie wniosków

Składanie kompletnych wniosków aplikacyjnych lub wniosków o ponowne zobowiązania odbywać się będzie do 31 stycznia 2009 r.

1.8.3. Zwolnienie ze zobowiązań

Wnioski o zwolnienie z zobowiązań będą przyjmowane do dnia 31 października 2008 r.

1.9. Ramy finansowe

Zgodnie z Artykułem 2 Umowy, Norwegia na realizację działań w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego udostępni łączną kwotę 567 milionów euro. Kwota ta powinna być dostępna w pięciu rocznych transzach w wysokości 113,4 milionów euro przez cały okres zobowiązań.

Koszty zarządzania będą pokrywane z całkowitej kwoty, zgodnie z Artykułem 8 paragraf 3 Umowy. Dalsze warunki finansowe określa poniżej Artykuł 1.10.

Tabela 1

Skumulowane pułapy zobowiązań przed i po odjęciu kosztów zarządzania, w milionach euro

	Skumulowany pułap zobowiązań	Skumulowany pułap zobowiązań po odjęciu kosztów zarządzania
Rok 1: 1 maja 2004 – 30 kwietnia 2005	113,40	107,73
Rok 2: 1 maja 2005 – 30 kwietnia 2006	226,80	215,46
Rok 3: 1 maja 2006 – 30 kwietnia 2007	340,20	323,19
Rok 4: 1 maja 2007 – 30 kwietnia 2008	453,60	430,92
Rok 5: 1 maja 2008 – 30 kwietnia 2009	567,00	538,65

Pułapy skumulowanych zobowiązań dla każdego Państwa -Beneficjenta, przed i po odjęciu kosztów zarządzania, zostały przedstawione w tabeli 2 i są oparte na kluczu podziału zastosowanym w Artykule 5 Umowy. Wydatki związane z raportami oceniającymi, monitoringiem, ewaluacją ex-post oraz pomocą techniczną są pokrywane ze środków netto. Skumulowane pułapy zobowiązań dla każdego Państwa- Beneficjenta są indykatywne.

Tabela 2

Indykatywne skumulowane pułapy zobowiązań dla każdego Państwa- Beneficjenta, przed i po odjęciu kosztów zarządzania, w euro

Beneficjent	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
Republika Czeska	12.474.000	24.948.000	37.422.000	49.896.000	62.370.000
<i>kwota netto</i>	<i>11.850.300</i>	<i>23.700.600</i>	<i>35.550.900</i>	<i>47.401.200</i>	<i>59.251.500</i>
Estonia	4.536.000	9.072.000	13.608.000	18.144.000	22.680.000
<i>kwota netto</i>	<i>4.309.200</i>	<i>8.618.400</i>	<i>12.927.600</i>	<i>17.236.800</i>	<i>21.546.000</i>
Cypr	680.400	1.360.800	2.041.200	2.721.600	3.402.000
<i>kwota netto</i>	<i>646.380</i>	<i>1.292.760</i>	<i>1.939.140</i>	<i>2.585.520</i>	<i>3.231.900</i>
Łotwa	6.804.000	13.608.000	20.412.000	27.216.000	34.020.000
<i>kwota netto</i>	<i>6.463.800</i>	<i>12.927.600</i>	<i>19.391.400</i>	<i>25.855.200</i>	<i>32.319.000</i>
Litwa	8.051.400	16.102.800	24.154.200	32.205.600	40.257.000
<i>kwota netto</i>	<i>7.648.830</i>	<i>15.297.660</i>	<i>22.946.490</i>	<i>30.595.320</i>	<i>38.244.150</i>
Węgry	14.855.400	29.710.800	44.566.200	59.421.600	74.277.000
<i>kwota netto</i>	<i>14.112.630</i>	<i>28.225.260</i>	<i>42.337.890</i>	<i>56.450.520</i>	<i>70.563.150</i>
Malta	340.200	680.400	1.020.600	1.360.800	1.701.000
<i>kwota netto</i>	<i>232.190</i>	<i>646.380</i>	<i>969.570</i>	<i>1.292.760</i>	<i>1.615.950</i>

Polska	55.566.000	111.132.000	166.698.000	222.264.000	277.830.000
<i>kwota netto</i>	<i>52.787.700</i>	<i>105.575.400</i>	<i>158.363.100</i>	<i>211.150.800</i>	<i>263.938.500</i>
Słowenia	2.494.800	4.989.600	7.484.400	9.979.200	12.474.000
<i>kwota netto</i>	<i>2.370.060</i>	<i>4.740.120</i>	<i>7.110.180</i>	<i>9.480.240</i>	<i>11.850.300</i>
Słowacja	7.597.800	15.195.600	22.793.400	30.391.200	37.989.000
<i>kwota netto</i>	<i>7.217.910</i>	<i>14.435.820</i>	<i>21.653.730</i>	<i>28.871.640</i>	<i>36.089.550</i>
	113.400.000	226.800.000	340.200.000	453.600.000	567.000.000
	<i>107.730.000</i>	<i>215.460.000</i>	<i>323.190.000</i>	<i>430.920.000</i>	<i>538.650.000</i>

Aby umożliwić przedłożenie propozycji projektów o znaczącej wielkości najmniejszym Państwom -Beneficjentom , tj. Estonii, Cypru, Malcie i Słowenii, z których każde otrzymuje mniej niż dwa procent środków dostępnych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, mogą one przedkładać projekty do wysokości ich maksymalnej wielkości zobowiązań w dowolnym czasie okresu zobowiązań.

W celu realokacji niewyasygnowanych środków na przedsięwzięcia o wysokim priorytecie w dowolnym Państwie –Beneficjencie, zgodnie z Artykułem 6 Umowy, będzie dokonywany przegląd w listopadzie 2006 r. i kolejny w listopadzie 2008 r.

Bez uszczerbku dla możliwych realokacji opisanych powyżej, niewyasygnowane środki na koniec każdego roku winny być przeniesione do alokacji na następny rok.

1.10. Koszty zarządzania

Zgodnie z Artykułem 8 paragraf 3 Umowy, koszty zarządzania Norweskim Mechanizmem Finansowym będą pokryte z całkowitej puli 567 milionów euro. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych ustaliło te koszty, jako 5% całości środków. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może zmienić swoją decyzję w trakcie okresu zobowiązań.

Koszty zarządzania dotyczą kosztów funkcjonowania BMF, bezpośrednich kosztów Wydziału Mechanizmu Finansowego w Norweskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Ogólne koszty administracyjne ponoszone przez Państwo -Beneficjenta nie będą ponoszone ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Jednakże określone koszty, takie jak np. koszty związane z rocznymi spotkaniami mogą być pokrywane ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

1.11. Określone koszty zarządzania w Państwie - Beneficjencie

Ogólne koszty administracyjne ponoszone przez Państwo -Beneficjenta nie będą finansowane ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może, w ramach pomocy technicznej, zapewnić środki dla pokrycia określonych kosztów, które są niezbędne, wyraźnie wyodrębnione oraz bezpośrednio i wyłącznie powiązane z zarządzaniem Norweskim Mechanizmem Finansowym. Kwalifikowalność takich kosztów jest opisana w Szczegółowych warunkach kwalifikowalności kosztów przyjętych przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Takie wydatki powinny zostać odjęte od kwot netto zawartych w Tabeli 2 w artykule 1.9.

2. Typy projektów

Projekty finansowane w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego muszą przyczyniać się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Ponadto będą one zgodne z priorytetami Państwa-Beneficjenta oraz odpowiednimi umowami z Unią Europejską. Wszystkie projekty muszą być zgodne z prawem UE, prawem krajowym.

2.1. Obszary priorytetowe

Zgodnie z Artykułem 3 Umowy, środki finansowe dostępne będą dla projektów składanych w ramach tych samych sektorów jak w Mechanizmie Finansowym EOG, lecz z pierwszeństwem dla projektów w obszarach:

- wdrażanie przepisów z Schengen, wspieranie Narodowych Planów Działania z Schengen, jak również wzmocnienie sądownictwa,
- ochrona środowiska, z naciskiem m.in. na umacnianie administracyjnych zdolności wprowadzania w życie odpowiednich przepisów i inwestycji w infrastrukturę i technologię, z pierwszeństwem dla gospodarki odpadami komunalnymi,
- polityka regionalna i działania przygraniczne,
- pomoc techniczna przy wdrażaniu *acquis communautaire*.

O granty na badania naukowe można ubiegać się w przypadku działań prowadzonych w ww. obszarach priorytetowych.

2.2. Typy projektów

Krajowy Punkt Kontaktowy może przedkładać propozycje pojedynczych projektów, programów i specyficznych form pomocy (granty blokowe i fundusz kapitału początkowego). Wybór typu projektu będzie zależał przede wszystkim od celu projektu, danego sektora oraz poziomu decyzyjnego koniecznego do wdrożenia projektów.

Przedkładanie wniosków aplikacyjnych dla wszystkich rodzajów projektów musi być zgodne z wytycznymi dotyczącymi wypełniania wniosków, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

2.2.1. Pojedyncze projekty

Pojedynczy projekt jest to ekonomicznie niepodzielna seria działań, z jasno określonymi celami, realizująca ściśle określoną funkcję techniczną. Wniosek na pojedynczy projekt może zawierać jeden lub więcej podprojektów. Projekty te muszą być określone we wniosku przedkładanym Norweskiemu Ministerstwu Spraw Zagranicznych.

Wysokość wnioskowanej pomocy, jako zasada, nie może być mniejsza niż 250 000 euro.

Pojedyncze projekty winny być wdrażane zgodnie z wytycznymi dla tego typu projektów, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Działania transgraniczne dotyczą tego typu projektów.

2.2.2. Programy

W celu ułatwienia wdrażania całościowych i bardziej kosztownych strategii, Państwo-Beneficjent może przedkładać propozycje programów. Program składa się z równorzędnych grup oddzielnych projektów, przygotowanych i przedłożonych przez partnerów, mających na celu osiągnięcie wspólnych przestrzennie/obszarowo/tematycznie określonych celów.

Wnioski dla programów winny zawierać szczegółowe i pełne dane dotyczące wszystkich aspektów proponowanego programu: jego główne cele, wskazanie działań przewidzianych do realizacji w ramach programu oraz przedstawienie planu wdrożenia wraz z proponowanymi ustaleniami.

Wniosek wskaże operatora programu, który będzie pełnił rolę instytucji rozrachunkowej i który będzie odpowiedzialny za wdrażanie zatwierdzonego programu, zgodnie z wytycznymi dla programów, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Terminy i warunki pomocy oraz funkcje i zakresy odpowiedzialności wszystkich stron będą zawarte w umowie finansowej.

2.2.3. Specyficzne formy pomocy

Norwegia oraz Państwa -Beneficjenci, zawierając MoU do którego odnosi się Artykuł 1.5, zgłoszą potrzebę określenia specyficznych form pomocy.

2.2.3.1. Granty blokowe

W celu ułatwienia wdrażania projektów, w których każdy podprojekt lub końcowy odbiorca jest zbyt mały, aby go zidentyfikować przed rozpoczęciem realizacji projektu lub, aby nim efektywnie zarządzać indywidualnie, ograniczona wielkość alokacji może być przeznaczona na granty blokowe.

Grant blokowy jest to fundusz, ustanowiony dla realizacji ściśle określonych celów, który może wspierać jednostki, organizacje lub instytucje.

Wniosek aplikacyjny winien określać operatora grantu blokowego w Państwie-Beneficjencie, który będzie odpowiedzialny za wdrażanie grantu blokowego, zgodnie z wytycznymi dla grantów blokowych, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz zgodnie z terminami i warunkami określonymi w umowie finansowej.

Operator grantu blokowego będzie, między innymi, ogłaszał nabór wniosków, oceniał wnioski, wybierał działania, przyznawał środki końcowym beneficjentom oraz monitorował realizację grantu blokowego.

2.2.3.2. Fundusz kapitału początkowego

W celu ułatwienia przygotowania projektów przedkładanych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, jak również w celu zawiązywania nowych partnerstw, tworzonych w celu opracowania oraz wdrożenia nowych projektów, może zostać ustanowiony fundusz kapitału początkowego.

Projekty innowacyjne, kompleksowe tematy projektów oraz tworzenie partnerstw mogą, między innymi, być promowane za pomocą funduszu kapitału początkowego.

Fundusz kapitału początkowego musi być wdrażany zgodnie z wytycznymi ws. funduszu kapitału początkowego, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może powierzyć zarządzanie funduszem kapitału początkowego operatorowi w Państwie-Beneficjencie i/lub Biuru Mechanizmów Finansowych.

2.2.3.3 Fundusz dla organizacji pozarządowych

W celu wsparcia działalności, rozwoju i systemu instytucjonalnego organizacji pozarządowych (NGOs), Norweski Mechanizm Finansowy może uruchomić specjalne środki przeznaczone do realizacji celów NGOs.

Dofinansowanie dla NGOs może odbywać się w ramach funduszu dla organizacji pozarządowych, którym zarządzać będzie operator wybrany przez Krajowy Punkt Kontaktowy we współpracy z BMF.

Środki dla NGOs będą uruchomione zgodnie z właściwymi wytycznymi przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Niniejszy artykuł w żaden sposób nie pozbawia organizacji pozarządowych możliwości ubiegania się o inne wsparcie finansowe zgodnie z niniejszymi Zasadami i Procedurami oraz przyjętymi wytycznymi, jeśli wyrażą one taką wolę.

3. Wydatki i finansowanie

3.1. Kwalifikowalność wydatków

3.1.1. Dodatkowe korzyści

Norweski Mechanizm Finansowy jest przeznaczony do tworzenia dodatkowych korzyści dla Państw -Beneficjentów. Dostarcza dodatkowe źródła finansowania i nie może zastępować pomocy finansowej z innych źródeł.

3.1.2. Początkowa data kwalifikowalności wydatków

Wydatki poniesione przed datą przyznania dofinansowania przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie kwalifikują się do wsparcia finansowego.

3.1.3. Końcowa data kwalifikowalności wydatków

Końcowa data kwalifikowalności wydatków zostanie określona w umowie finansowej. Będzie to 24 miesiące po planowanej dacie zakończenia projektu, ale nie później niż 30 kwietnia 2011 roku.

Końcowa data kwalifikowalności wydatków odnosi się do terminu dokonania faktycznych płatności na podstawie faktur wystawionych przed powyższym terminem lub w dniu jego upłynięcia.

Aby wydatki uznano za kwalifikowalne, BMF musi otrzymać prawidłowe wnioski o płatność nie później niż 6 miesięcy po końcowej dacie kwalifikowalności wydatków. Wnioski o płatność dostarczone później lub uznane za nieprawidłowe przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie będą stanowić podstawy do wypłat. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może zdecydować, że część wniosku o płatność jest prawidłowa i w związku z tym przyznać częściową wypłatę.

W wyjątkowych przypadkach, gdzie zaistnieją usprawiedliwione dalsze opóźnienia, Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może przedłużyć okres kwalifikowalności do dnia 30 kwietnia 2012 roku, pod warunkiem, że prawidłowe wnioski o płatność zostaną dostarczone do 31 października 2012 roku.

Jeśli projekt jest, w chwili upływania końcowej daty kwalifikowalności wydatków, przedmiotem postępowań sądowych lub odwołań administracyjnych skutkujących zawieszeniem w realizacji, Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może dokonać dalszego wydłużenia terminu, jeśli uzna, że takie przedłużenie leży w interesie Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

3.1.4. Podatek VAT oraz inne podatki i opłaty

Wydatki związane z VAT i innymi podatkami, składkami i opłatami w jakiegokolwiek postaci, które nie są odzyskiwalne na mocy prawa w Państwie-Beneficjencie, są kwalifikowalne do wsparcia.

3.1.5. Szczegółowe warunki dotyczące kwalifikowalności

Wszystkie projekty współfinansowane przez Norweski Mechanizm Finansowy muszą być zgodne z wytycznymi ws. szczegółowych warunków kwalifikowalności, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

3.2. Wysokość wsparcia i współfinansowanie

Państwo -Beneficjent zapewnia pełne finansowanie projektów.

Wkład Norwegii w postaci środków finansowych będzie określany na podstawie indywidualnych przypadków, z uwzględnieniem wszystkich istotnych czynników. W żadnym przypadku nie mogą być przekroczone pułapy współfinansowania Wspólnoty Europejskiej.

3.2.1. Poziomy współfinansowania

Zgodnie z powyższą ogólną zasadą oraz z Artykułem 4 Protokołu 38a, będą stosowane następujące poziomy dofinansowania:

- a) *wielkość dofinansowania do 60%*; z wyjątkiem sytuacji, do jakich odnosi się podpunkt b) i c), wielkość wsparcia nie może przekraczać 60% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.
- b) *wielkość dofinansowania do 85%*; w przypadku, gdy 15% lub więcej całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu będzie współfinansowane z budżetu państwa lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Norweski Mechanizm Finansowy może zapewnić finansowanie dla reszty kosztów kwalifikowalnych projektu.
- c) *wielkość dofinansowania do 85% i powyżej*; w celu dofinansowania działań w ramach projektów organizacji pozarządowych (w tym partnerów społecznych) lub projektów w ramach Funduszu Kapitału Początkowego oraz funduszu stypendialnego i szkoleniowego, Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG mogą zostać łączone w celu otrzymania dofinansowania wyższego niż opisane w podpunkcie a) i b) niniejszego artykułu, ale generalnie nie większego niż 90%. Współfinansowanie przez podmiot krajowy będzie na ogół wymagane.

3.2.2. Projekty generujące dochody

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może modyfikować wielkość przyznanej pomocy w zależności od wielkości szacunkowego bądź rzeczywistego zysku nadzwyczajnego, wygenerowanego przez projekt, zgodnie z wytycznymi na temat projektów generujących dochód, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych i umową finansową wskazaną w artykule 4.8.

3.2.3. Zastosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”

Państwo -Beneficjent w trakcie ustalania poziomu wnioskowanej pomocy winno wziąć pod uwagę zasadę „zanieczyszczający płaci”. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może modyfikować wielkość przyznanej pomocy w celu zapewnienia stosowania tej zasady.

3.3. Przekroczenie kosztów oraz oszczędności

Państwo -Beneficjent jest całkowicie odpowiedzialne za wdrożenie projektu. W przypadku, gdy rzeczywiste koszty projektu przekraczają budżet określony w umowie finansowej, Państwo - Beneficjent winno zapewnić, że dodatkowe środki będą dostępne chyba, że inne ustalenia zostały zawarte między Krajowym Punktem Kontaktowym i Norweskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Jeżeli ostateczny koszt projektu jest niższy niż całkowite koszty określone w umowie finansowej, wówczas całkowita suma wypłaconych środków będzie odpowiednio zmniejszona a wszelkie nieprawidłowo wypłacone kwoty zwrócone przez Państwo - Beneficjenta. Jednakże poziom pomocy pozostanie taki sam. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może realokować niewykorzystane środki na nowy projekt lub na dodatkowe działania bieżącego projektu.

Wniosek o przesunięciu środków winien być rozpatrywany w ten sam sposób jak wnioski dla innych projektów.

4. Procedury wnioskowania

4.1. Wnioskodawcy

Projektodawcami mogą być wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego, a także organizacje pozarządowe utworzone w sposób prawny w Państwie-Beneficjencie oraz działające w interesie publicznym – np. władze krajowe, regionalne i lokalne, instytucje edukacyjne/badawcze, organizacje środowiskowe, organizacje wolontarystyczne i organizacje społeczności lokalnych, a także partnerstwa publiczno-prywatne.

4.2. Ogłoszenie możliwości ubiegania się o środki w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Państwo -Beneficjent ogłosi publicznie możliwość ubiegania się o środki finansowe.

4.3. Język

Wszelka komunikacja pomiędzy Norweskim Mechanizmem Finansowym a Państwem-Beneficjentem powinna odbywać się w języku angielskim.

Do oryginalnych dokumentów (w języku innym niż angielski) wysyłanych do Norweskiego Mechanizmu Finansowego należy załączyć ich angielskie tłumaczenie. Państwo – Beneficjent ponosi całkowitą odpowiedzialność za zgodność tłumaczenia z oryginałem.

4.4. Wniosek i jego ocena w Państwie - Beneficjencie

Państwo –Beneficjent zorganizuje ocenę złożonych wniosków. Ocena będzie przejrzysta, oparta na opinii eksperta i przeprowadzona w zgodzie z zapisami Memorandum of Understanding, wskazanym w artykule 1.5.

Państwo -Beneficjent winno przekazywać wnioski o pomoc finansową, które zostały ocenione przez Krajowy Punkt Kontaktowy, do BMF jak również listę rezerwową z odpowiednią liczbą wniosków. Wnioski aplikacyjne powinny być przygotowane przy użyciu formularza dostarczonego przez BMF. Krajowy Punkt Kontaktowy dostarcza, wraz z wnioskiem aplikacyjnym, uzasadnienie wyboru przedkładanych projektów.

4.5. Ocena dokonywana przez BMF w oparciu o kryteria formalne i merytoryczne

BMF przeprowadza wstępną ocenę w celu potwierdzenia zgodności projektu z wymogami formalnymi wskazanymi w Protokole 38a, niniejszymi Zasadami i Procedurami oraz innymi wytycznymi przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Jeżeli powyższa ocena jest pozytywna, wniosek aplikacyjny zostanie poddany ocenie BMF.

BMF może, szczególnie w przypadku projektów dużych bądź złożonych, powołać i zakontraktować do przeprowadzenia oceny niezależną instytucję.

Instytucja oceniająca przekazuje raport oceny do BMF. Państwo - Beneficjent otrzymuje kopię raportu i przekazuje BMF swoje komentarze do raportu.

W przypadku negatywnego wyniku oceny wstępnej, BMF przesyła wniosek do Krajowego Punktu Kontaktowego wskazując na powód/powody jego odrzucenia. Taki wniosek może zostać ponownie przesłany przez Krajowy Punkt Kontaktowy, pod warunkiem, że błędy zostaną poprawione.

4.6. Sprawdzanie projektu przez Komisję

Komisja Europejska będzie sprawdzała przedkładane projekty pod kątem ich zgodności z celami Wspólnoty i przekazywała uwagi do Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. BMF przekaże Komisji odpowiednią dokumentację.

W przypadku, kiedy FMO rekomenduje odrzucenie projektu, nie musi być on przedkładany do oceny Komisji Europejskiej.

4.7. Decyzja Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych

W oparciu o wniosek, wszystkie stosowne załączniki i raport, jeśli jest wymagany, z oceny, wskazany w artykule 4.5, BMF przedłoży Norweskiemu Ministerstwu Spraw Zagranicznych uzasadnioną rekomendację celem podjęcia decyzji.

W przypadku kiedy BMF otrzyma ostateczną ocenę Komisji Europejskiej przed przekazaniem swojej rekomendacji Norweskiemu Ministerstwu Spraw Zagranicznych, jakiegokolwiek wnioski zawarte w tej ocenie, winny być wzięte pod uwagę przy sporządzaniu rekomendacji przez BMF.

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych przedłoży uzasadnioną decyzję w okresie dwóch miesięcy od daty otrzymania przez BMF dokumentacji uznanej za kompletną.

Bez uszczerbku dla priorytetów wymienionych w Artykule 3 Umowy, Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych dokona oceny projektów w celu określenia czy przyczyniają się one do zmniejszenia ekonomicznego i społecznego różnicowania w Europejskim Obszarze Gospodarczym. W tej ocenie Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie w szczególności rozważało wpływ projektu, efektywność wydatków, trwałość oraz długotrwałe korzyści dla Państwa -Beneficjenta.

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyśle do Państwa -Beneficjenta ofertę pomocy / uzasadnioną odmowę. Oferta winna określać ostateczny termin akceptacji.

Oferta będzie stanowiła podstawę dla Państwa -Beneficjenta do akceptacji warunków określonych w umowie finansowej.

W przypadku uzasadnionej odmowy, Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może pozwolić Państwu-Beneficjentowi na ponowne i jednorazowe przedłożenie poprawionego wniosku.

4.8. Umowa finansowa

Umowa finansowa zostanie zawarta pomiędzy Norweskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Krajowym Punktem Kontaktowym dla każdego pojedynczego projektu, programu lub specyficznych form pomocy, uzgodnionych pomiędzy stronami.

Umowa finansowa określi terminy i warunki finansowania, jak również funkcje i obowiązki wszystkich stron.

5. Wdrażanie

Państwo -Beneficjent ponosi odpowiedzialność za wdrażanie i realizację projektów, jak również za raportowanie na temat uzyskanych efektów.

5.1. Raportowanie i monitoring

Państwo –Beneficjent jest odpowiedzialne za raportowanie i monitoring projektów. Raportowanie winno być zgodne z wskaźnikami ustalonymi z BMF.

Państwo -Beneficjent winno, między innymi, raportować co najmniej raz w roku o:

- wdrażaniu, zgodnie z planami i budżetami;
- odchyleniach od harmonogramu i możliwych reperkusjach dla projektu;
- przetargach i zamówieniach publicznych;
- zakończeniu projektu, z uwzględnieniem Artykułu 7 Zasad i Procedur.

BMF może w dowolnym czasie poprosić Państwo - Beneficjenta o dodatkowe informacje. Raportowanie winno się odbywać zgodnie z wytycznymi w sprawie raportowania i monitoringu, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

5.2. Zewnętrzny monitoring wykonywany przez BMF

BMF będzie monitorować projekty na podstawie planu monitoringu, w celu zapewnienia wykonania umów finansowych. W tym celu, jako zasada, będzie korzystał z usług agencji monitorującej. Kopie raportów agencji monitorującej będą przesyłane do Państwa -Beneficjenta.

Zadania związane z monitoringiem winny być wykonywane zgodnie z wytycznymi w sprawie raportowania i monitoringu, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

5.3. Wydatkowanie

Pomoc finansowa będzie wypłacana jako refundacja już poniesionych i udokumentowanych wydatków, zgodnie z ustalonym harmonogramem wydatkowania.

Jednakże, wydatki związane ze specyficznymi formami pomocy mogą być w części wypłacone w formie zaliczki. Dla pojedynczych projektów i programów, może być wypłacona zaliczka w maksymalnej wysokości 10%, jeśli będzie uzasadniona przez Państwo-Beneficjenta i uznana za niezbędną przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Wnioski o płatność będą przedkładane BMF. Będzie do nich dołączana wszelka niezbędna dokumentacja dowodowa wskazująca wypełnienie warunków każdego wydatkowania.

BMF, przed dokonaniem płatności, zapewni, że wszystkie warunki wydatkowania zostały spełnione (włącznie ze współfinansowaniem). W tym celu BMF może korzystać z usług agencji płatniczej.

Płatność winna być przekazana na wskazany rachunek w Państwie-Beneficjencie. Państwo-Beneficjent przeleje środki finansowe wnioskodawcom, operatorom lub innym odbiorcom, w ciągu 15 dni roboczych od otrzymania płatności. Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może, w umowie finansowej, wydłużyć ten czas do 20 dni roboczych.

Wydatkowanie winno być dokonywane zgodnie z wytycznymi w sprawie wydatkowania, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

5.4. Promocja

Państwo-Beneficjent zapewnia, że istnienie Norweskiego Mechanizmu Finansowego, jak również informacja o zatwierdzonych projektów są przekazane do beneficjentów i ogółu społeczeństwa w najbardziej efektywny sposób, i że wsparcie z Norweskiego Mechanizmu Finansowego jest odpowiednio rozpowszechniona. Krajowy Punkt Kontaktowy winien upewnić się, że do każdego wniosku aplikacyjnego dołączony został plan promocji.

Działania promocyjne winny być prowadzone zgodnie z wytycznymi w sprawie promocji, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

6. Audyt i kontrola finansowa

6.1. Przejrzystość i dokumentacja dowodowa

Państwo -Beneficjent powinno zapewnić ścieżkę audytu dla przedsięwzięć współfinansowanych przez Norweski Mechanizm Finansowy, która pozwoli na:

- porównywanie kwoty certyfikowanej do Biura Mechanizmów Finansowych z zapisami poszczególnych wydatków oraz oryginałami potwierdzających je dokumentów przechowywanymi na poszczególnych szczeblach administracyjnych oraz przez beneficjentów końcowych, a także - w przypadku gdy beneficjenci przekazują środki do kolejnych podmiotów – przechowywanymi w instytucjach i firmach wykonujących działania, oraz
- weryfikacja alokacji i przepływu dostępnych środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz środków krajowych.

Państwo-Beneficjent winno zapewnić możliwość wglądu do wszystkich oryginalnych dokumentów przez co najmniej 5 lat po zakończeniu projektu bądź dłuższy okres jeżeli jest to wymagane w umowie finansowej, wskazanej w artykule 4.8 lub w prawie krajowym Państwa – Beneficjenta.

6.2. Kontrola finansowa, audyt i działania zapobiegające oszustwom podejmowane przez Państwo -Beneficjenta

Państwo-Beneficjent jest odpowiedzialne za kontrolę finansową i audyt zatwierdzonych projektów. Najwyższy Organ Audytu w Państwie -Beneficjencie winien być zaangażowany i mieć prawo do wykonywania audytu projektów. Państwo – Beneficjent winno podjąć wszelkie konieczne działania w celu zapobiegania i wykrywania oszustw i nieprawidłowości w płatnościach.

Krajowy Punkt Kontaktowy Państwa-Beneficjenta będzie odpowiadać przed BMF, Norweskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz Biurem Norweskiego Audytora Generalnego za zarządzanie środkami i za wszystkie sprawy związane z kontrolą finansową, audytem i oszustwami.

Co roku, plan audytu i streszczenie raportu z audytu będzie przedstawiane BMF. Raport z audytu zostanie pozostawiony do dyspozycji BMF, Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Biura Norweskiego Audytora Generalnego lub ich przedstawicieli. Państwo-Beneficjent zapewnia przeprowadzenie sprawnej i szybkiej kontroli każdego podejrzanego lub faktycznego oszustwa lub nieprawidłowości.

Państwo-Beneficjent winno natychmiast zwrócić do Norweskiego Mechanizmu Finansowego nieprawidłowo wypłacone środki. Podejrzewane lub faktyczne przypadki oszustwa lub nieprawidłowości, a także wszelkie działania, podejmowane w związku z tym przez kompetentną

instytucję krajową, muszą być niezwłocznie raportowane do BMF zgodnie z wytycznymi dotyczącymi nieprawidłowości, przyjętymi przez Norweski Mechanizm Finansowy.

6.3. Biuro Norweskiego Audytora Generalnego

Biuro Norweskiego Audytora Generalnego działa w imieniu Norwegii, jako instytucja właściwa do spraw audytu.

Biuro Norweskiego Audytora Generalnego może prowadzić audyt wszystkich projektów realizowanych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, jak również audyt zarządzania Norweskim Mechanizmem Finansowym przez Państwo -Beneficjenta. Przedstawiciele Państwa –Beneficjenta winni, na prośbę, towarzyszyć audytorom i dostarczać im wszelkiej niezbędnej pomocy.

Audytorzy winni mieć dostęp do wszelkich dokumentów lub informacji, które uznają za stosowne, włącznie z dokumentami przygotowanymi lub przechowywanymi w formie elektronicznej. W szczególności winni mieć oni dostęp do rachunków sprawdzanej instytucji i dokumentów związanych z wydatkami finansowanymi w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Audytorzy winni korzystać z tych samych praw, z jakich korzystają równoważne instytucje w Państwie-Beneficjencie. Biuro Norweskiego Audytora Generalnego winno również mieć nieograniczony dostęp do projektów wdrażanych przez prywatne lub komercyjne instytucje oraz organizacje pozarządowe.

Biuro Norweskiego Audytora Generalnego poinformuje dane Państwo–Beneficjenta o zamiarze przeprowadzenia audytu/kontroli.

6.4. Audyty i inspekcje organizowane przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może organizować audyty i kontrole. Przedstawiciele Państw –Beneficjentów winni, na prośbę, towarzyszyć upoważnionym przedstawicielom Ministerstwa i dostarczać im wszelkiej niezbędnej pomocy.

Upoważnieni przedstawiciele winni mieć dostęp do wszelkich dokumentów lub informacji, które uznają za stosowne, włącznie z dokumentami stworzonymi lub przechowywanymi w formie elektronicznej. W szczególności winni mieć dostęp do rachunków sprawdzanej instytucji i dokumentów związanych z wydatkami finansowanymi w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Audytorzy winni korzystać z tych samych praw, z jakich korzystają równoważne instytucje w Państwie -Beneficjencie. Upoważnieni przedstawiciele winni również mieć nieograniczony dostęp do projektów wdrażanych przez prywatne lub komercyjne instytucje oraz organizacje pozarządowe.

Norweski Audytor Generalny winien być informowany i mieć możliwość uczestniczenia w tych audytach.

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformuje dane Państwo-Beneficjenta o zamiarze przeprowadzenia audytu/kontroli.

7. Zakończenie projektów

7.1. Zakończenie projektów

Państwo-Beneficjent przygotowuje raport z zakończenia projektu, zgodnie z wymogami zawartymi w umowie finansowej. BMF dokona ostatniej płatności w oparciu o raport z zakończenia projektu.

Raport z zakończenia projektu winien być sporządzony zgodnie z wytycznymi dotyczącymi raportowania i monitoringu, przyjętymi przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

7.2. Ewaluacja ex-post

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może podjąć decyzję, z własnej inicjatywy lub z inicjatywy Państwa -Beneficjenta, o przeprowadzeniu ewaluacji ex-post konkretnego projektu. Ewaluacja ex-post winna być przeprowadzona przez niezależną instytucję, inną niż agencja monitorująca lub podmioty związane. Instytucja przeprowadzająca ewaluację ex-post projektu winna przedłożyć raport Norweskiemu Ministerstwu Spraw Zagranicznych.

Raport z ewaluacji ex-post nie powinien zastępować innych wymogów dotyczących raportowania.

7.3. Inne obowiązki po zakończeniu projektu

Państwo -Beneficjent zapewni operacyjność projektu, który zawiera inwestycje w nieruchomości i/lub grunt (włączając remont i rewitalizację), przez minimum 10 lat po jego zakończeniu, chyba, że zostało to inaczej określone w umowie finansowej. Minimalny okres operacyjności po zakończeniu realizacji dla innych projektów zostanie określony w umowie finansowej wskazanej w artykule 4.8.

Ewaluacja ex-post projektów, która wykazałaby niezgodność z Zasadami i Procedurami oraz umową finansową może stać się podstawą do podjęcia przez Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych działań naprawczych, włącznie z żądaniem zwrotu środków.